

Pedru kute memã atãri pi'ôk no'ôk ne ja.

Jejukôt ba djwýnhbê Pedru ajte arkum pi'ôk no'ôk ne. Tyk kêtri ne arkum pi'ôk no'ôk ne. Tekrekam Metĩndjwýnh kabên jarênh djwýnh 'êxnhĩ bôxmã ne arkum arê ne kam arkum,

—Dja gar Jeju'ãbit angràn amũ aje maro amikamênh kadjy katàt ar amijo aba. Akati 'ôkam dja Jeju akubyn bôx ne pyka jao apêx. Kam dja ar amã pyka jakam kukràdjã kĩnh rax kêt. Dja ĩ apêx gwaj Jeju akubyn bôx kamnhĩxbê ar baba. Nãm ã Pedru arkum ane.

¹ Ba ibê Ximão Pedru. Jeju Kritu ne ijano ba 'ã idjujarênh ar iba. Ba ne ba ar amã ikabên ne. Gwaj Batĩndjwýnhmê gwaj bapytàr djwýnh ar ta ne ar arým gwaj bamã axwe kêt jarê. Jeju Kritubê ne gwaj bapytàr djwýnh. Ar ta ne ar gwaj bamã axwe kêt jarê gwaj arým tu amim markumrêx ne bamã kĩnhkumrêx. Ar amã ne ba ikabên jarê.

² Gê Metĩndjwýnh tu kum ar akaprĩ:kumrêx* gar adjumar mexo amũ amikamênh arým adjumar mexkumrêx ne.

Me ba mex'ã kute memã karõ.

Kô k 1.4

³ Metĩndjwýnh ne mexo uma:n prĩne mex ne axwe kêtumrêx. Arým amiwýr gwaj bajuw gwaj tu amim markumrêx nhym 'ityxkôt arým gwaj

---

* **1:2** Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym pãnh arým kum ar akaprĩ Kati. Ta ne tu kum ar akaprĩkumrêx.

bamã Karõ jano. Ne gwaj bamã kabën jarẽ gwaj arým bamã kĩnh ne kôt ar amijo baban kam arým kôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne. Gwaj kam bajaxwe kangan bamex prãm.

⁴ Kôt ne kute gwaj bamã mýjja jarënh mãmджи. Kute gwaj bamã mýjja mexti:rekumrëx jarënh. Dja gwaj amiwýr mýjjakam amakbê ta mexo bamex. Ja kadjy ne gwaj bamã mýjja mexti:re jarë. Me kum Metĩndjwýnh kĩnh kêtja ne me mýjja punu kumexo ba. Me 'ëxnhĩ. Me kum me kurê. Me ari prõ, mjên kupa'ã kurê ba. Me mýjja punu kumex jao ba. Gwaj ba dja gwaj bamã mýjja punu kĩnh kêt ne tu kangakumrëx. Ja kadjy ne Metĩndjwýnh gwaj bamã mýjja mextire jarënh mãmджи.

⁵ Kute gwaj bamã mýjja nhõrmã arënhkam dja gar amikrà kêt ne amex. Arým ar aje tu amim Metĩndjwýnh markumrëxkam dja gar amex. Amex ne ajte Metĩndjwýnh mar mexo amũ amikamën mar rax ne.

⁶ Metĩndjwýnh mar rax ne ajte ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Ajaxwe kêt kadjy amijãno djan ajte Metĩndjwýnh kôt ar amijo aba.

Kôt ar amijo aba'ã adjukanga kêt.

'Ã adjukanga kêt ne ajte mex kôt amex.

⁷ Mex kôt amex ne ajte Jeju kukwakam akamy arkam adjukaprĩ. Arkam adjukaprĩ kute me axikôt apõx abenkam ukaprĩ pyræk.

Arkam adjukaprĩn ajte amã me kunĩ jabé.

⁸ Dja gar ã aba mexo anen aba mexo amũ amikamën aba me:xkumrëx. Ga, pidjõ ô me:xkumrëxja pumũ. Nhym me kum kĩ:nhkumrëx. Ne kam kam kaprĩ kêtumrëx. Ar gadjwý

dja gar aba me:xkumrêx ne akajgo kêtkumrêx nhym Bênjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu arÿm kum akÿnhkumrêx ne akam kaprÿ kêtkumrêx.

⁹ Nhym be, godja gar ajõ aba mex kêt ne aba punu jabej. Aje mrãmri ne me no rã kute amybÿm mÿjja pumÿnh kêt pyrøk ne aje mar rerekre. Metÿndjwÿnh ne arÿm ar ajaxwe tÿm maro aknon akam ngryk kêt. Nhym be, ar ga ne gar arÿm jao ajamak kêt katin arÿm mar kêt ne.

¹⁰ Kam, akmere, àpnhÿre ar, amibêx ne markumrêx. Djãm mrãmri ne Metÿndjwÿnh amijo ar apytàn amiwÿr ar ajuw ne ar ajo bakumrêx? Ja dja gar amibêx ne markumrêx. Ne kam arÿm amim,

—Nà. Mrãmri ne Metÿndjwÿnh arÿm amijo ipytàn ijo bakumrêx, ane. Dja gar ije ar amã arênhja kôt amijo aba mex ne kam Metÿndjwÿnhbê amijo akêx kêtkumrêx.

¹¹ Dja gar aba mexo ane nhym kam arÿm Bênjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu bôx. Kubê ne gwaj bapytår djwÿnh. Dja bôx ne õ kàjkwamã ar ajo mõn ar ajo bôx ne arÿm ar amã,

—Aj. On amrê wadjà. Ota, ar anhõ mÿjja mexti:rekumrêx. Ba dja ba ar ajo iba. Jakam dja ba me kunÿ:õ iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Dja gar pykakam aba mexo ane nhym arÿm ar ajo bôx ne ã ar amã ane.

Metÿndjwÿnh kabêh pÿnh ne kute memã arênh.

Ep 4.1; Kor 1.10; Ped k 1.15; Ap 3.4

¹² Kam dja ba ije ar amã ar aba mex ja'ã karõ 'ãno dja. Arÿm ne ba ar amã tãm jarê gar arÿm aman arÿm kôt amijo aba mex. Kwãrÿk wãnh rã'ã. Dja ba

ajte ar amã tãm jarẽn ahte ar amã tãm jarẽ gar arým mar tÿx ne. Ne kam aba mex'ã adjukanga kêt.

¹³ Nã bãm amim,

—Pykakam itĩn ne ar ibari dja ba mã arkum arẽ gê ar mar tÿx. Tãm ne mexkumrẽx. Nã bãm ã amim anen kam arým mã ar amã arẽ.

¹⁴ Mrãmri ityk arým ijo rãm ne ja. Bẽnjadwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu ne imã arẽ ba arým kuma. Ga, kubêkatio kikreja pumũ. Nãm me kungràn arým mã tẽ. Badjwÿ dja ba ty nhym inhĩ wãnh nõ.

¹⁵ Itĩnri dja ba ar amã karõ 'ãno dja. Ar aba mex'ã ar amã karõ 'ãno dja. Dja ba ty gar mã aba mex ne mar tÿx ne arým 'ã adjukanga kêtumrẽx.

¹⁶ Gwaj banhõ Bẽnjadwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu arým bõx ne 'itÿxkõt mÿjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Bar memã 'ã idjujarẽn ar iba. Djãm me kabẽn kajgokõt ne bar amijo iban arým ar amã me ujarẽn kajgo jarẽ? Kati. Djã ne me ta amim,

—Ba dja ba memã 'ã ajarẽn prĩne idjujarẽnho irõ mex gê me idjujarẽn ma? Dja me kuman aben djõ'ã amũ abenmã arẽnho ba, ane. Djã ne me ã amim anen 'êx ne arým amũ imã arẽ ba me ujarẽn kajgoja man arým me ô'ã amũ ar amã arẽ? Kati. Ar ba ne bar Jeju pumũnhkumrẽx ne kam kõt ar amã 'ã ajarẽ. Jejubê ne Bẽnjadwÿrbê kumkatibê Kritu ne me kunĩ, mÿjja kunĩo ba. Bar omũn arým ar amã tãmja'ã ajarẽ.

¹⁷⁻¹⁸ Amrêbê ne bar Jeju pumũ. Metĩndwÿnh nhõ krãnhkam ne bar djan arým kam Metĩndwÿnh kabẽn ma. Jejumẽ ro'ã ne bar djan arým kuma. Kakrã jadjênh tÿ:x ne me:xkumrẽx ne arým Jeju kuno bar omũ. Nhym kam Metĩndwÿnh arým

kàjkwa kurũm Jeju'ã ar imã kabẽn jarẽ. Kakraã jadjẽn̄h tỳ:x kurũm ne ar imã 'ã kabẽn jarẽn kam,

—Ikra ne wã. Imã abê:kumrẽx. Ba kam kam ikĩnhkumrẽx. Nãm ã Jeju'ã ane bar arỳm kabẽn ma. Ga, Metĩndjwỳnh, me Babãm ta kute kum rax jarẽn̄hja pumũ. Kum kĩ:nh jarẽn̄hja pumũ bar arỳm kuma.

¹⁹ Be, nã bãm ar Jeju pumũn Metĩndjwỳnh kabẽn ma. Nhym be, amrẽbê ne me bakukãmãre Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽ. Metĩndjwỳnh ne kabẽn pỳnh ne arẽ gwaj mar pỳnh. Dja gwaj on Metĩndjwỳnh kabẽn mar 'ãno dja.

Ga, ngõnh pòk kryre kute akamàt kò tyk kurwỳja pumũ. Me'õ ne o akamàt kurwỳ ne arỳm amim kam mỳjja pumũnho ba. Metĩndjwỳnh kabẽndjwỳ dja gwaj mar 'ãno djan arỳm mỳjja mar kêt maro tẽ. Arỳm mỳjja kute apòxmã maro tẽ. Dja gwaj mar 'ãno badjãmo tẽ:n arỳm mỳjja 'ỳr o bõx ne arỳm prĩne mỳjja pumũnh mex ne.

Ga, umajỳrti noti kàjmã mrãnhja pumũ. Kàjmã mrã nhym me arỳm abenmã kum, “Arỳm akati 'ỳr”, ane. Nhym kam akati ban arỳm akati nhym kam me arỳm mỳjja kunĩ pumũnh mex ne. Gwaj badjwỳ dja gwaj Metĩndjwỳnh kabẽn mar 'ãno badjãmo mõ:n arỳm Kritu'ỳr o babõxkumrẽx. Nhym kam arỳm akubyn bõx gwaj arỳm prĩne omũnh mex nhym arỳm me:xkumrẽx ne dja. Gwaj kam prĩne mỳjja kunĩ pumũnh mexkumrẽx.

²⁰⁻²¹ Amrẽbê: me bakukãmãre Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽ nhym me 'ã pi'òk no'òk ne. Djãm kabẽn jarẽn̄h djwỳnh ta ne amikabẽn man o Metĩndjwỳnh kabẽn ne arẽ? Kati. Metĩndjwỳnh Karõ ta ne ngrẽk nhym kam kabẽn

man Metīndjwỳnh kabēn kô:t arē. Karōkôt kute arēnhkam djām gwaj baje pi'ōkkam kabēn jarēnh kajgo ne tu kabēn mar, tu mỳjja'ã kute kabēn jarēnhja mar? Kati. Gwaj ba baje tu mar kêt. Dja gwaj Karō kumrēx ma nhym arỳm gwaj bajamak bô gwaj kam pi'ōkkam kabēn jarē. Ne kam arỳm kôt kuma.

2

Me ta kute amijo 'êx ne kute Metīndjwỳnh kabēn jarēnh.

Djuda 3

¹ Nhym be, me bakukāmāre kwỳ ne me arỳm amijo 'êx ne memã kum,

—Metīndjwỳnh kukwakam ne ba ar amã arē, anhỹro ba ne arỳm Metīndjwỳnh kupa'ã memã mỳjja kwỳ'ã ujarēnh ar ba. Ar akamdjwỳ dja me kwỳ ta amijo Metīndjwỳnh mar mex ne ate kupa'ã ar amã mỳjja kwỳ'ã ujarēnh ar ba. Dja me 'êx ne kraxkam ujarēnh mexkumrēx. Ne ujarēho tē:n kam arỳm 'ênhôtka kupa'ã ajarē:n kam arỳm me akwỳ noo akno. Ne arỳm Metīndjwỳnh bê ar ajo akēx. Dja me ajte Bēnjadjwỳr djwỳnh'ã memã kum,

—Djām mrāmri ne Jeju me axweo pānhkumrēx? Kati. Nām me 'êx, anhỹro ba. Anhỹro ba:n arỳm me aêrbê tyn arỳm me biknor tokry djākam akuno.

² Me 'êxnhĩ ja ne me prō prām, mjên prām ar ba. Dja me krāptĩ me 'êxnhĩ man me kôt prō prām, mjên prām ar ba. Nhym me kâtām me omũn arỳm abenmã kum,

—Be, djām me kute amim Jeju mar wākam me mex got? Me axwe, anhỹro ba.

³ Me kute Metĩndjwỳnh'ã 'êxja dja me amim mỳjja rũnho atom prã:m ne Metĩndjwỳnh kupa'ã ar amã mỳjja kwỳ jarẽn arỳm ar anoo akno. Ga, me kute memã nêkrêx nhõr ne pãnh pi'òk kaprĩ jamỳnhja pumũ. Ar gadjwỳ dja me ar ajo õ nêkrêx pyræk ne ar anoo aknon arỳm ar abê pi'òk kaprĩ jamỳ. Djãm Metĩndjwỳnh ate krãn ar ban kute me mar kêt? Djã nãm õtdjwan me omũnh kêt? Kati. Dja me aêrbê mrãmri memã axwe pãnh jarẽnhkumrêx nhym me arỳm me biknor tokry djækam akuno.

⁴ Djãm me axwe kajgo? Djãm pãnh kêt? Kati. Metĩndjwỳnh kute memã axweo pãnhkumrêx. Nhym kadjy mrãnh djwỳnhdjwỳ, djãm kute memã axweo pãnh kêt? Kati. Pãnh ne arỳm apa:rmã me biknor tokry djækam me kumê. Ne kam akamàt kô tykkam mebê ijê, mrãmri me kute kàxiraxo me 'ãprekam me kute mebê ijê tỳx pyræk. Dja 'ãtũm nhym memã axwe pãnh jarẽn nhõ akati arỳm bõx. Kute kam memã axwe pãnh jarẽn kadjy Metĩndjwỳnh arỳm mebê ijê. Dja memã axwe pãnh jarẽ.

⁵ Me bakukãmãre Nõwe bu'ã me jadjwỳ, djãm me axwe kajgo? Kati. Me axwe kajgo kêt. Pãnh. Nõwe te kàj bê me kute katàt amijo ba'ã memã karõo ba nhym me axwe rã'ã ne. Memã 'ã karõo ba: nhym arỳm me'ã ngò tàm ne me kunĩ nhimex ne. Nhym be, Nõwemê Ar kubê 7bit ne Metĩndjwỳnh ngò tãmbê ar utà.

⁶ Krĩrãxbê Xõtõmamê Gomorakamdjwỳ djãm me axwe kajgo? Kati. Kajgo kêt. Pãnhkumrêx. Arỳm ne Metĩndjwỳnh memã axweo pãnh nhym me kunĩ arỳm xêr nhym arỳm mỳjja pràbit nõ. Mỳj kadjy?

Bir, jakam me amakkre kêt kunĩ kute mar ne kum Metĩndjwỳnh pymamã. Ja kadjy ne ã memã axweo pãnho ane.

⁷ Ne kam me'õbê Rodjwỳ. Ro axwe kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm utà. Xõtõmakam ne me ari prõ, mjên kupa'ã kurê ban axweti ba. Nhym Ro axwe kêt ne arỳm mekam pijàm ne kaprĩre ne.

⁸ Ne me axwe kõt me omũn ne me maro ba. Ne kam me ô'ã akati kunĩkõt kadjwỳnhbê tokry. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm Ro pytàn arỳm me axwe kunĩ ga.

⁹ Ga, Metĩndjwỳnh kute Ro pytàr mar mexkumrẽxa pumũ. Me kute Metĩndjwỳnh mar ne kõt kute amijo badjwỳ ne Metĩndjwỳnh kute me utàr mar mexkumrẽx. Kute kaprĩbê me utàr mar mexkumrẽx. Me axwedjwỳ Metĩndjwỳnh kute mebê ijê mar. Mỳj kadjy dja mebê ijê? Bir, dja ã memã axwe pãnh jarê. Kute memã axwe pãnh jarênh kadjy dja mebê ijê.

¹⁰ Me kute Metĩndjwỳnh'ã 'êxja ne me kum amid-jwỳnhbito kĩnh prãm. Ne kam kum mỳjja punu kĩnh. Me ja ne ba ar amã arênh 'ãno dja. Metĩndjwỳnh dja mebê ijê. Me kum me rũnh kunĩ kurên kum me uma kêt. Me amakkre kêt ne amijo àmra prãm ne tĩn prãm kêt ne tu me rũnh'ã kabên punu. Me kwỳ ne me te uma nhym me 'êxnhĩja tu me'ã kabên punu.

¹¹ Nhym be, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh umaro 'itỳxo kute me 'êxnhĩja jakrenh mex. Nãm me te 'itỳx djãm me kute Metĩndjwỳnhmã kum, “Me axwekumrẽx”, anhỳr mã? Kati.

¹² Nhym be, me 'êxnhĩja ne me kute mry pyræk. Mỳj kadjy ne mry ar ba? Bir, me kute par ne

kute kur kadjy. Me kute Metĩndjwỳnh'ã 'êxjadjwỳ. Mỳj kadjy ne me ar ba? Bir, dja Metĩndjwỳnh ã meo akno nhym me arỳm me biknor tokry djakam akuno. Me kute mry pyrak ne kute me mar kêt kam tu me'ã kabên punu.

¹³ Me 'êxnhĩa ne me Metĩndjwỳnh kabên kupa'ã memã arênho ba. Kam, dja Metĩndjwỳnh memã axweo pãnh nhym me tokry:. Nãm me pijãm kêt ne a'uri axwe ban õ kwỳ krên kôt o ikõn kam ajbãn kurẽ ban kam we kĩnhkumrẽx. Be, me ja ne me ar amã amibên amijo amran arỳm ar aro'ã krĩn aku. Ar aro'ã akun ar amã 'êx ne ar anoo biknoro ba. Ga, me kà mexkam mỳjja 'ok, me ngrã 'ã arikkam punuja pumũ. Ar gadjwỳ ne me punuo ar apunu.

¹⁴ Nãm me mebê prõ nàr mjêno àkĩnh kadjy ari no prõt ne kum axwe prãm. Nhym me kwỳ kute amim Jeju mar rerekre nhym me arĩk memã 'êx ne me noo aknon arỳm amiwỳr meo akẽx nhym me mekôt axwe. Nãm me kute amim mỳjja rũho atom kadjy no mextire ne Xatanaj man kôt ar amijo ba. Me kute mrãmri ne me tãmdjwỳ kute ingêt kôt amijo ba pyrak. Metĩndjwỳnh ne amrêbê: me'ã amim,

—Me wã dja ba me kanga nhym me arỳm me biknor tokry djakam akuno, ane.

¹⁵ Nãm me tu Metĩndjwỳnh nhõ pry kangakumrẽx ne arỳm me bakukãmãre Barãoja kôt ar amijo ba. Bedjo kute Barão djirja kôt ar amijo ba. Me'õ ne Barãomã kum,

—Dja ga Metĩndjwỳnhbê mebê idjaer kurên kum, “Dja ga mebê idjaero ajkẽ”, ane. Ota, pãnh nêkrêx kumex. Nãm me ã Barãomã ane nhym arỳm kum nêkrêx kĩnh ne me kabên kôt me'ỳr tẽ.

16 Me'ÿr tẽ: nhym Metĩndjwỳnh arỳm ò mrymã me kabẽn jadjà nhym mry arỳm Barãomã kabẽn ne. Bibãnh ne axwe ja nẽje kum kabẽn nhym arỳm Metĩndjwỳnhbẽ me kurẽ kêt ne.

17 Be, me kute Metĩndjwỳnh'ã 'êxja ne me kabẽn kajgo jarẽn kumex. Ga, ngômkwatikam arỳm ngò ngràja pumũ. Me kum kôr ne 'ÿr bôx nhym kam ngò kêt ne kre kajgo. Nhym me arỳm kam kaprĩ:re. Ar gadjwỳ dja me 'êxnhĩ Metĩndjwỳnh kupa'ã ar amã mỳjja kwỳ jarẽ: gar aman arỳm akaprĩ:re. Ga, kakũm kôk djabêr tỳxkam arĩk baja pumũ. Djãm Metĩndjwỳnh ne me 'êxnhĩo ba? Kati. Mỳj kukràdjà punu kôt ne me ta arĩk ba. Kute kakũm arĩk ba pyræk. Kam ne me mekam kaprĩre. Metĩndjwỳnh dja tu akamàt kô tykkam me rẽnhkumrẽx nhym me arek kam ar ba rã'ã: rã'ã ne. Arỳm ne me kadjy akamàt kô tyk dji.

18 Nãm me amijo 'êx ne amijo amran mã memã kum,

—Ba ne ba ikabẽn katàtkumrẽx, anhỹro ba. Nhym me kute amidjwỳnh kĩnh prãm arỳm mekôt axwe prãm. Nhym me 'êxnhĩja me kute amidjwỳnh kĩnh'ã memã àpnẽnho ba. Ne memã kum,

—Ajrã. Amidjwỳnh kĩnho aba. Dja ga ikõn kam ajbãn akurẽ aban abixaêr tỳ:x ne arỳm akĩ:nhkumrẽx, ane. Me ã memã anhỹro ba. Metĩndjwỳnh ajbir amiwỳr meo akẽxo mỗ nhym me 'êxnhĩja arỳm memã 'êx nhym me arỳm me maro ba. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh bẽ amijo akẽx ne me 'êxnhĩ kôt amijo mỗ.

19 Xatanaj kute me 'êxnhĩja pa 'amỳnh tỳx ne amipunu kôt ar meo ba. Nhym kam me 'êx ne memã kum,

—Ikabênkôt dja ga amidjwÿnho kÿnho aba. Djãm aje amidjwÿnho kÿnh nhym Metÿndjwÿnh akam ngrykmã? Arkati. Dja ga amidjwÿnho kÿnh ne arÿm akÿnhbit, ane. Me kute Metÿndjwÿnh'ã 'êxja ne me ã memã anhÿro ba. Ba ar amã arê gar ama. Ga, me kute me pa 'amÿnh nhym me arÿm kum àpênh kajgo ne kaprÿ baja pumũ. Me kaprÿ ba:n te kute kubê amijo pôxmã. Me axwedjwÿ ne me axwe rã'ãn te ta axwe kêt mã. Me kute mrãmri ne me pa 'amÿnh tÿx nhym me te kute amijo pôx prãmjeja pyrãk.

²⁰ Bir, godja me'õ jaxweja arÿm kute amim Bênjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu marn 'ÿr akêx, gwaj bapytãr djwÿnhja'ÿr akêx ne me kum Metÿndjwÿnh kÿnh kêt djãpênh punujabê amiptã. Ne kam akubyn me axwe'ÿr akêx ne ajte mekôt axwe jabej, mrãmri akubyn mekôt axwekam arÿm axwe ra:x.

²¹ Be, katãt Metÿndjwÿnh kabên kôt kute amijo baja ne me'õja arÿm kute mar mex. Ne ren mar kêt ne ren kãjbê axwe. Nhym be, kati. Arÿm ne mar mex. Nãm te mar mex ne arÿm kubê amijo akêx. Kam ne arÿm axwe ra:x ne. Metÿndjwÿnh me kute katãt amijo ba'ã kute memã karôkôt kabênja ne arÿm mar mex ne arÿm kubê amijo akêx ne arÿm axwe ra:x ne.

²² Amrêbê: me bakukãmãre kabên kôt ne me'õja arÿm ã amijo akêxo ane. Me bakukãmãre memã kum,

“Ropre ne arÿm õ jaÿn. Ne kam akubyn kukrê. Nhym me te angrô jamydjwÿ ku'õ nhym akubyn nykykam amirê.”

Nãm me bakukãmãre ã me kute Metÿndjwÿnh markam kute kubê amijo akêx'ã ã memã ane.

3

Bẽnjadjwÿr djwÿnh bôx djà nhõ akati'ã ujarênh.

¹⁻² Akmere, àpnhĩre ar, imã ar ajabê. Amrêbê ne ba ar amã Bẽnjadjwÿr djwÿnh akubyn bôxmã arê. Pi'ôkkam ba ar amã arê. Ne kam pi'ôk jakam ba ajte ar amã arê. Ar aje mar tÿx rã'ã kadjy. Ije ar amã arênhkam ba akubyn ar ajo tẽn me bakukãmãre kabên'ÿr ar ajo bôx. Me bakukãmãre kwÿ ne mebê Metĩndjwÿnh kukwakam kabên jarênh djwÿnhkumrêx ne kukwakam memã kabên jarê. Bẽnjadjwÿr djwÿnh akubyn bôxmã arê ba ajte jakam ar amã arê. Bẽnjadjwÿr djwÿnh, gwaj bapytàr djwÿnh ne ar ijano bar memã 'ã idju-jarênh ar iba. Dja gar ajte ar badjwÿ ar ima. Ar ije amrêbê Bẽnjadjwÿr djwÿnh kukwakam ar amã katàt aje amijo aba'ã karôja dja gar ajte ama. Ar aje Bẽnjadjwÿr djwÿnh akubyn bôxmã mar tÿx rã'ã kadjy ba 'ÿr ar ajo bôx ne ajte ar amã arê. Ba ar amex man ã ar amã arênhone.

³ Dja Bẽnjadjwÿr djwÿnh akubyn bôx 'ÿr nhym me arÿm gwaj bajaprÿ:. Ja kumrêx ba ar amã arê. Dja me mÿjja punubit'ã amim karõn kum axwe prã:m ar ban arÿm gwaj bajaprÿo ban

⁴ gwaj bamã,

—Je tô nhÿnh? Djãm kute aminhõ akati jarênhja on bôxmã got? Adjàkamã mÿjja kunĩ kute aminhipêx kraxkôt kute amijo mõr tãmtã rã'ã. Me bakukãmãre kêt mÿrbê mÿjja tãm rã'ã. Djãm on õ akati bôxmã got? ane. Dja me ã gwaj bajaprÿo ane.

⁵ Djãm mrãmri ne we mÿjja kunĩ rã'ã nhym we Jeju akubyn bôx kêtãmã? Kati. Ga, adjàkamã Metĩndjwÿnh kabên kôt kàjkwa katorja pumũ.

Nhym kam ajte kabĕn kôt pyka ngô kurũm katon ngô kôt aminhipêx.

⁶ Nhym kam kabĕnkôt ajte ngô pykao ajkamuwn o aknon prĩne o ajkĕ. Ja ne me kute mar prãm kĕtkumrĕx. Ne kam we mÿjja kunĩ rã'ã jarĕ. We Jeju akubyn bôx kĕt jarĕ. Kati. Metĩndjwÿnh kabĕnkôt dja Jeju akubyn bôxkumrĕx.

⁷ Nhym be, jakam Metĩndjwÿnh ta amikabĕnkôt amim kàjkwamĕ pyka'ã ma. Dja kabĕnkôt xĕr. Metĩndjwÿnh dja ĩ memã axweo pãnh. Me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kĕtjamã axweo pãnh. Nhym kam me arÿm me biknor tokry djàkam akuno. Kamã, dja kàjkwamĕ pyka xĕr.

⁸⁻⁹ Me kwÿ ne me amim,

—Bĕnjadjwÿr djwÿnh akubyn bôxmã amijarĕn kam ate ari amikrào ba. Nãm me ã amim ane. Djãm mrãmri ne Bĕnjadjwÿr djwÿnh amikrào ba? Kati. Akmere, àpnhĩre ar, ba ar amã mÿjja jarĕ. Dja gar amim markumrĕx. Dja kàjkwakam Bĕnjadjwÿr djwÿnh'ã akati pydjibit apêx. 'Á akati pydji apêx ja ne kute gwaj bajã amex krãptĩ: arÿm apêx pyræk. Ba ajte ar amã arĕ. Dja gwaj bajã amex krãptĩ:o kute 1.000 pyræk apêx. Gwaj bajã amex krãptĩ ja ne kute Bĕnjadjwÿr djwÿnh'ã akati pydjibit apêx pyræk. Bĕnjadjwÿr djwÿnh ne kute amikrào ba kĕt. Kabĕn pydji ne arĕ. Amikabĕn kôt dja bôxkumrĕx. Mÿkam ne amrĕbĕ bôx kĕt? Bir, nãm ngrÿk tòn amiwÿr me amãr 'iryne amim,

—Djãm me'õ biknor ba kam ikĩnhmã? Kati. Me kunĩ amikam kaprĩren wãnh amijaxwemã irern kute iwÿr amijo akĕxkambit dja ba ikĩnhkumrĕx. Nãm ã amim anen amiwÿr me amãr 'iry. Kam

ne amrêbê bôx kêt. Nhym be, dja mrãmri akubyn bôxkumrêx.

¹⁰ Dja te amiwÿr me amãr 'iryn arÿm gwaj ba-jaêrbê bôxkumrêx. Bênjadjwÿr djwÿnh bôx djã nhõ akati dja me'ÿr bôx kute mrãmri ne akamãtkam me àkĩnhĩ me aêrbê bôx pyrãk. Dja me'ÿr bôx nhym kãjkwakam mÿjja arÿm kêt ne, kãjkwakam mÿjja kunĩ: kêt ne. Dja mÿjja rãrãk tÿ:x ne arÿm kãjkwa nhĩ'ãm tẽn akuno. Pykadjwÿ dja arÿm xêr. Pykakam me kute mÿjja nhipêxdjwÿ dja xêr. Mÿjjao pyka kute aminhipêx djãdjwÿ dja kunĩ xêr. Dja kuwy kangro tÿ:x nhym arÿm mÿjja kunĩ: xêr nhym arÿm kêt ne.

¹¹ Ga, mÿjja kunĩ kêt mãja ma. Ar aje ja markam mÿj dja gar on jakam amijon? Bir, dja gar on Metĩndjwÿnh kabẽn man kôt ar amijo aban amextiren ajaxwe kêt. Kwãrĩk wãnh me kum Metĩndjwÿnh kĩnh kêtja kukràdjã kôt amijo aba kêt.

¹² Dja gar amiwÿr kam aman mã amim,
—Gê Metĩndjwÿnh nhõ akati on bôx, ane. Metĩndjwÿnh nhõ akatikam dja kãjkwa pôk tÿx ne arÿm xêr. Nhym mÿjjao kãjkwa nhipêxjadjwÿ dja arÿm kunĩ ôr, kangro tÿ:x ne arÿm ôr.

¹³ Nhym be, gwaj ba mÿj ne gwaj amiwÿr kam ama? Bir, gwaj amiwÿr kãjkwa nykam ama. Gwaj amiwÿr pyka nykam ama. Metĩndjwÿnh kute gwaj bamã kabẽn pydjĩn arênhja gwaj kam ama. Pyka arÿm nykam djãm kam me axwe'õ ar ba? Arkati. Me axwe kêtbit dja me kam ar ba.

¹⁴ Mÿkam ne ba ar amã ja jarê? Bir, dja bôx gar ajaxwe kêt nhym arÿm ar apumũ. Ar ajaxwe kêt kôt ar apumũ gar arÿm adjumar mex. Nãr, dja bôx gar ajaxwe nhym arÿm ar apumũ. Ar ajaxwe

kôt ar apumũ gar arým adjumar punu. Kam dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Nhym bôx gar prĩne kum amex kute mrãmri ne kubêkà'ã ngrã kêt kumrêx prĩne memã mex pyrãk.

¹⁵ Kam, kwãrĩk wãnh mekôt amim,

—Bênjadjwÿr djwÿnh akubyn bôxmã amijarên ate amikràò ba, anhÿr kêt. Dja gar amim,

—Bênjadjwÿr djwÿnh kute me utàr prã:m. Kam ne ngryk tôn amiwÿr me amãr 'iry. Kam ne bôx kêt rã'ã, ane. Dja gar ã amim ane.

Nãm ã gwaj bakamy Paurdjwÿ ar amã ane. Metĩndjwÿnh kute kum amak bônkhôt ar amã ane. Kute pi'òk no'òkkôt ã ar amã ane.

¹⁶ Õ pi'òk kunĩkôt ne mÿjja ja'ã memã pi'òk no'òk ne. Kam kabên kwÿ ne me kute marbê mebê tÿxi. Nhym kam me kwÿ amak mex kêtja kute amim Metĩndjwÿnh mar kêt kam memã kupa'ã arên prĩne o ajkê. Ne kam Paur kabên kupa'ã ta memã amikabên jarê. Nãm me ã Metĩndjwÿnh kabên'ã pi'òk no'òkja kunĩ jarênho ane. Nãm me kupa'ã arên arým prĩne o ajkên Metĩndjwÿnh kabên kupa'ã ta memã amikabên jarê. Dja me kupa'ã arênho ba:n arým me biknor tokry djãkam akuno.

¹⁷ Kam, akmere, àpnhĩre ar, ar aje arým ikabên ja markam amijã ano tÿx. Nok ga ren ar me axwe kôt ar amijo aban ren mekôt ajaxwe. Metĩndjwÿnh kupa'ã ne me amijo ba. Ar ga ne gar tu amim Metĩndjwÿnh kabên markumrêx. Nok ga ren ar me kabên man ren kupa'ã amijo aba.

¹⁸ Dja gar Bênjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu mexo amex tẽ. Kubê ne gwaj bapytàr djwÿnh. Dja gar mexo amex tẽn amũ o amikamên arým

amexkumrẽx. Ne mar mexo tẽ:n amũ o amikamẽn
arým mar rax ne. Gê me jakam kum rax jarẽn kum
rax jarẽnh rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560